

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdátában Kézdi-Vásárhelytől, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr  
Fél évre . . . 3 frt — kr  
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr  
Külföldre 1 évre 8 frt — kr  
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területeért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

## Olvasóinkhoz.

A „Székelyföld“ mai számával a 11-ik évfolyamába lép.

Ezelőtt 10 évvel lapunk jelen címe alatt szerény igényekkel kezdte meg pályafutását, s közönségünk szellemi és anyagi támogatása mellett szerencsésen bevégezte 10 évi pályafutását. Sohasem akartunk több lenni, mint egy vidéki lap, mely a helyi érdekeket szolgálja; nagy ígéretek nem tettünk, de a mit ígértünk, azt be is váltottuk, s jogosan hivatkozhatunk arra, hogy lapunk Kézdi-Vásárhely város és vidéke közéletében 10 éven át hasznos szolgálatot tett.

Most, midőn lapunk életének 11-ik évébe lép, megköszönve a közönségnek 10 év alatt tanúsított szellemi és anyagi támogatását, lapunkat továbbra is szíves jóindulatába ajánljuk.

## A szerkesztőség.

## Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.  
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.  
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.  
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

## A „Székelyföld“ tárczája.

### Egy karácsony-est.\*

Irta Mihály János.

Haragos, hideg éjszakai szél süvölt végig a hófödte város utcáin, mely megrázza a ház föléit és mérgesen szaggatja szét a földre nehezedett szürke ködöt s ennek foszlányai rémes, kísérteties alakokban szaladnak az ég boltja felé. Gyér, ólom-színű felhővel van borítva az égboltozat, melyen keresztül a hold és csillagok, az égnek eme örökös mosolygó gyermekei, bátorlalanul pislantanak le a barátságtalan földre, mely nem veri vissza bágyadt fényöket.

Egy ifjú csatangol a zord időben egyik utcából a másikba. A süvöltő szél arcába vágja a finom jégcszilánkokat és a felkavart hótörmelékét, melyek mint ezer és ezer fulánk szurásai égetik arcát és vékony véreceskékét csálnak ott elő. Jobban beburkolózik köpenyébe, kalapját mélyebben huzza szemére és célzatosan folytatja útját ide-oda.

A fagyos, csipős szél fölforgatja köpenyének

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

## Gazdaközönségünk érdekében.

(Vége.)

Mig hazánkban csak pár évtized óta is a társadalom minden osztálya bámulatosan haladott, emelkedett a maga foglalkozásában, addig a szoros értelemben vett kisbirtokos földmivelő nép alig van tovább, mint századokkal ezelőtt. Mig pl. az ipar, kereskedelem haladása mesészerű, addig a földmivelés terén nem történt semmi a munkarendszer tekintetében. Némi haladás történt ugyan a gazdasági gépek meghonosítása terén, de ez is inkább az ipar és kereskedelem fejlődésének folyománya s egy pár kivételnél a gazdaság emelésére be nem folytak. A nagybirtokosok csupán a kísérletezés stádiumában vannak még velők, a kisbirtokosok pedig még ennyire sincsenek. Nemcsak nincs módjuk gépeket beszerezni, de nem is tudnák azt használni, mert a külföldi haladott viszonyok és modern gazdasági rendszerre alapított gép nem illik bele az ősi ugarrendszerre alapított gazdasági rendszer keretébe. És hiába alakít a gazdaember hitelszövetkezetet, hogy onnan majd olcsó pénzt kapva, gépet vásároljon, mert az a gép egy veszedelmes uzsorássá válik az ő kezeiben.

Ha birtokának kiterjedése meg is bírja ilyen befektetést, az ősi gazdasági rendszer nem engedi részleges újításokat tenni.

A hitelbe vásárolt gép árát meg kell fizetnie, ámde birtokának jövedelméből még az adót is alig tudja fedezni, s azonfelül élni is kell. A hitel-

szövetkezet fizetésre kényszeríti, s ekkor megy el az uzsorához, mert egyebütt már nincs hitele.

A megélhetés föltételei megdrágultak, az adó felemelkedett, a fényűzés terjedt, s mig ennek megfelelőleg a kereskedő, az iparos és más munkás ember tökéletesítette a maga munkarendszerét, védte versenyképességét, addig a földmivelő nép haladt a régi uton.

Különösen Erdélyben és itt is leginkább a székely megyékben ma is a kettős fordarendszer dívik, minek folytán tőkéje épen felére van apasztva, s evvel sem rendelkezik tetszése szerint, hanem úgy kell gazdálkodnia, a hogy az ősi káros rendszer parancsolja, s azt kell hogy termeljen, mi ilyen rendszer mellett lehetséges. Minthogy neki csak fele tőkéje jövedelmez, de az adót az egész után fizeti, a deficit bizonyos s előre kiszámíthatja végromlásának időpontját.

Ilyen rendszer mellett természetes, hogy a földmivelő nép az élet nagy versenyében a többi társadalmi osztályok mögött maradt, s mihelyt ez megtörtént, a hanyatlás is beállott. És ezen nem segítenek a falusi hitelszövetkezetek. Mindenek fölött rendezett gazdasági viszonyok és helyes munkarendszerrel dolgozó, a jólét bizonyos fokára eljutott egyes vidékeken bizonyára használhatnák a népnek helyes szervezés mellett, de általánosságban és különösen a Székelyföldön nincs olyan jelentőségük, hogy a nép érdekében a társadalom ez irányban lépjen akcióba.

A gazdálkodás rendszere s a birtokviszonyok rendezésén kellene munkálkodni, javítani, ha a földmivelő nép sorsán javítani akarunk. Ezen a társadalom munkája nem lehet más, mint gazdasági egyesületek alakítása. Ezen egyesületek hivatása igazán orvosolni a bajt, s nem a hitelszövetkezeteké. A gazdasági egyesületek igazi védői és előmozdítói a földmivelés érdekeinek a így orvoslást csak azoktól várhatunk.

Szükséges továbbá társadalmi akcióval is hatni arra, hogy a törvényhozás és illetve az állam is segélyül jöjjön.

szárnyait és átjárja szuró nyelvvel testének minden porozikáját . . . De ő csak megy . . . megy mindaddig, mig talán a velő is jéggégé fagy csontjaiban; s mikor már teljesen kifáradt és kimerült az elemekkel folytatott küzdelemben, akkor megáll egy házacská előtt, zsebéből előveszi az ajtókulcsot és remegő kezekkel nyitja fel azt.

S a mint belép, meggyújtja a kis mécesest és mogorva arccal megy az ablakhoz, melynek hideg lapjaira támasztva homlokát, kibámul a megfagyott természetbe, mely most épen oly sivár, zord, mint az ő kedélyvilága.

Vad üvöltéssel rohan az ajtó hasadékein keresztül a csikorgó hideg szél; sipol, tütyöl, zummol, orgonál sokféle hangokat adva, melyek pokoli harmoniává egyesülnek. És ő úgy érzi e pillanatban, mintha meg volna fagyva ereiben a vér és jégpánczéllal volna borítva szíve, mely nem rég még oly kimondhatatlanul szeretett, lelkesedett egy hűtlen bálvány iránt; eszív most hideg, mint a jég, és fásult, érzéketlen, mint a tapló.

Agya zsong a sok összevisszaságtól, melyek elűzik az emlékezet tiszta képeit . . . Pedig úgy szeretne mindenre hűven visszagondolni . . .

De már oszlik a homály . . . Igen . . . igen . . . látja boldog éveit, midőn ő róla sem feledkezett meg a kisded Jézuska . . . Boldog korszak volt az, melyben csakis a futó pillanatoknak élt s

melyben csalódás, reménytelenség, bánat, fájdalom és kínzó nyugtalanság nem hatott nyomasztólag lelkére; mikor csak ábrándok és képzelgések között töltötte napjait s nem jutott eszébe más egyébre is gondolni. Az ifjúkor hajnalálma volt ez, midőn nem gondolt az elmúlt idő sötét képeire és nem a jövő reménytelenségére, hanem az édes jelennek engedte át magát . . .

Majd eszébe jutnak a legboldogabb idők emlékei, midőn egy lányka képezte legragyogóbb álmának tündöklő koronáját . . . Mikor e leányka égető szerelme, ártatlan lelke és angyalisztasága bizalommal töltötte el az iránt, hogy szíve egész nagyságával és gyújtó lángjával fogja táplálni szerelmét . . . Mikor e leányka csókja a Muzla csókja volt, melynek rejtélyes erejével felrázta az eszméket, melyek lelkén átvillantak, s az alkotás csodaszertűségével általa ihletett szelleme maradt dandó eszméket teremte . . . Igen . . . igen, ez volt költői pályájának csillámló, legtündöklőbb korszaka! . . .

Odakünn dühöng a téli zivatar, meg-megráz ajtót, ablakot . . . Az ifjú nem vesz ebből semmit észre, csak tovább fűzi az édes visszaemlékezések szálait . . .

Mily boldog karácsonya volt épen most egy éve! . . . Mily kéjes volt a szép leány közelében lennie, kinek beszédjét hallotta és szemével a lak-

\* Mutatvány íróinak közelebb megjelenendő „Alkonyat“ című kötetéből.

A törvényhozás terén az urbériség megszüntetésének korszakalkotó munkája s a birtokviszonyok rendezése tárgyában alkotott részleges és hiányos törvények hozatala óta nagyon kevés történt. Sok teendő van tehát még hátra. Így pl. a birtokrendezési törvények végrehajtása ma is a kezdet kezdetén áll. A törvényhozásnak tehát mindennek előtt a törvények hivatalból való végrehajtása iránt kellene intézkedni, de úgy, hogy a szoros értelemben vett kisbirtokosok csoportjára eső költségeket viselje az állam. Ezen irányokban kell tehát a társadalmi akciózt kezdeni és megindítani.

A mozgalom célja szép és üdvös, mert: „A kié a föld, azé a haza.”

Dr. Künnle Tivadar.

### Háromszékvármegye törvényhatósági bizottsága üléséből.

Decz. 29-én délelőtt tartotta meg Háromszékvármegye törvényhatósága rendkívüli közgyűlését. A közgyűlés tagjai ezuttal is szép számban jelentek meg, és a gyűlés tárgyai iránt való élénk érdeklődés az egész gyűlés tartama alatt megvolt.

Délelőtt 10 órakor nyitotta meg a gyűlést Háromszékvármegye főispánja, hatolykai Potsa József, kit a közgyűlés küldöttség által hívott meg. Az éljenzessel fogadott megnyitó beszédében vármegyénk főispánja bejelentette, hogy a törvényhatóság részéről Ő felségének a rosenthali merénylet alkalmával történt szerencsés megszabadulása fölött kifejezett alattvalói örömet Ő felsége legkegyelmesebben, köszönettel elfogadni méltóztatott. Ezen jelentés hódoló tisztelettel tudomásul vétetett.

A tanácskozás tárgyai között első helyen a felsőbb leiratok kerültek szőnyegre. Ezek között örvendetes tudomásul vette a közgyűlés, hogy a megyei tan-alap tulajdonát képező épületek haszonbér-ügye a kormány és vármegye között valóhára rendeztetni fog.

Ugyancsak rég érzett hiányon kíván segíteni a földmívelési miniszter, ki a vármegyei gazdasági bizottság szervezését ajánlja a törvényhatóságnak. A fontos kérdés az áll. választmány véleményes javaslata alapján kívánt megoldás felő közeleg, a mennyiben a gazdasági bizottság meg is alakítottatott a következő tagokból: Damokos János, Damokos Albert, Vajna István (martonfalvi), Vajna Domokos, Elekes Tivadar, dr. Künnle Tivadar, Hollaky Attila, Bányaí Kristóf, Deák Domokos, Miskolczy Vilmos, Tompa Albert, Kónya Dániel, Seethal Ferencz, Beldi Tivadar, Ujjvárossy József, Nagy Károly (szotyori), dr. Székely György, Nagy Lajos, br. Szentkereszt Béla, Petke Pál, Imre Albert, Erdélyi Károly, Ince Kálmán, Temesváry János, gr. Nemes János,

ját folyton kísérhette, s ő volt az egyedüli gondolata, reménye és élete... Mikor a kedves leány szívében egy megbecsülhetetlen szent ereklyét birt, midőn e szívnék első sugarai biborfénynyel világították meg az ő szívet és tiszta szerelme, mint az első tavaszi eső, enyhülést adott lelkének... Hiszen oly rég várta azt a virágot, mely harmatgyöngyös arccsal forduland feléje, mikor hajnalra ébredt!... Oly rég várta a sugarat, mely szétbontja virága kelyhét, hogy felcsókolja róla az éji harmat cseppjét: a kétkedést!... S mint kora reggel várja a rét, a mező, hogy a nap előradó fénye millió harmatcseppben tündöklőjjék és verődjék vissza: akként várta az ő szíve is, hogy az ébredő, önzetlen szerelme nek sugarai ráhulljanak... Visszagondol a boldog karácsony-estre, a felejthetetlen édes percekre, midőn a barátságos, melegre fűtött és illatos levegőjű szobában egymásnak örök hűséget esküdtek... Az volt életének nyájás, boldogító álma!... Mintha most is érezné a forró ajkak csókját; mintha most is látná a karácsonyfán égő apró ezer színes viaszgyertyának vakító, kápráztató fényét; mintha most is, mint akkor, mellette volna a szerető lény és ő e szavakat kérdezné tőle:

— Mondd, ha nem volnék az, kinek te képzelsz, ha koldus és nyomorult lennék, ha tele volnék bűnnel és hibával, ha lelkemből kihalna az eszme

Zathureczky Gyula, Nagy Károly közs. előadó, Szabó Mihály (Kilyén), Bogdán Emil, Kőnczey Kelemen, Cseh Viktor, Tana Samu, Nagy Imre, Nagy Ferencz és Nagy Márton (Nagy Baczon), Damokos Ákos. Az alispán ez ügyben előterjesztést tenni hivatott fel.

Majd a belügyminiszternek két alapítvány jóváhagyásáról szóló leirata vétetett tudomásul. Az egyik a Horn Dávid-féle 1000 frtos s a másik a fuárvaház részére a háromszékvármegyei gyámpénztári tartalékalapból tett 15000 frtos alapítvány.

A vármegyei átiratok között első helyen Zemplén és Szatmár vármegyék átiratai tárgyalattak a közigazgatási tisztviselők fizetésének emelése tárgyában. A tisztviselőkre nézve annyira fontos kérdésben Sára Tamás árvaszéki elnök indítványa emeltetett határozattá, melyben az 1000 frton alóli fizetéssel ellátott tisztviselők és szolgák részére az 1892. július 1-től kezdve drágasági pótlék címén a jelenlegi fizetéseknek 10%-át meghatározni kéri.

A vármegye közgyűlése megválasztotta a törvényhatósági igazoló választmány tagjait. Megválasztottak: Szotyori Nagy Károly, Bartha József, Kőkőssy Árpád, Bogdán Arthur, ügyvéd Nagy Károly. Főispán ur ő méltósága által elnöknek kineveztetett Ujjvárossy József, tagoknak: Pünkösty Lajos, Dálnoki Károly, Szentiványi Miklós.

A vármegye közönségének a közművelődési intézmények iránt tanúsított magasabb érdeklődéséről tesz tanúságot ama határozata is, hogy a M. történelmi társulat alapító tagjai sorába belépett. Nemkülönbön emelkedett szellemű felfogásáról ad bizonyosságot, hogy a magyar nemzet elhunyt jelesei iránt való kegyelele jeléül a b. Wesselényi Miklós emlékére állítandó szobor költségeinek fedezéséhez gyűjtések eszközzése által hozzájárul.

A közigazgatási bizottságból kilépven, a törvény ide vonatkozó rendelete értelmében gr. Nemes János, Szotyori Nagy Károly, Zathureczky Gyula, Damokos Albert és dr. Bodor Tivadar a közgyűlés által a közig. bizottságba ismét beválasztattak.

A kézdívasárhelyi „Erzsébet” árvaleányház részére az 1892-ik évre 200 frt segély megszavaztatott.

Majd a Polyán község fekvőségei eladásából befolyt s a megyei pénztár által kezelt pénzek számadására nézve Polyán község észrevételek megtételére hivatott fel.

Az orbai járási főszolgabírónak egy díjnak engedélyeztetett s irodai lakbér-illetménye 100 frtra emeltetett.

Alosernáton község határozata községi iskolaépítés iránt az ottani r. kath. és gör. kel. lelkészek felfolyamodására felfüggesztetett s a község a ha-

és alkotás, ha az egész világ utálatlalt fordulna el tőlem — szólj, enyém tudnál-e maradni akkor is?

— És a szép leány, kiben ő végtelen boldogságot látott, átszellemlülve felelő:

— Tied maradok életben és halálban!... Tied maradok minden érdek nélkül akkor is, ha a sors viharja összetöri a szép fellegvárakat; akkor is, ha nyomorúságos helyzetbe jutva, az elzüllött kicsinyes törpék, az éhséggel küzdő nyomorultak és a koldusok társaságában eszed is a sóltalan kenyeret. S ha a sors szélszélyes játéka lealáz a porig, melyből nem lehet többé felemelkedni, s hol rondán, eltorzult és irtóztatón fonyadt arcvonásokkal nyújtod is kezed segítségért: akkor is tied maradok!... Ha szétszakad az átélt mult ragyogó képe és a jövőnek minden reménye, ha lemondás, fájdalom, irtózat, gyűlölet és két hön dobogó szív összetörése van is a jövőbe írva: akkor is tied leszek!... Ha a mit az élet derült tavaszán megalkottam rólad, hogy az eszmék világában magasra küzdve — egy nemzet tekintete forduland feléd, dicsőítve és magasztalva neved... ha ez mind, mind egy véletlen szélszélye miatt összerombolódik is: akkor is tied maradok!... Ő lelkésülten hallgatja e sötét szavakat; majd a leány vállaira hajtja fejét és elmerengve néz a szép, tüzes, villogó szemekbe. És a leány égő, ki-gyulladt arccsal, mintegy lázálomban folytatá:

tározat alapjául szolgáló feltételekkel való ellátásra utasítottatott.

Kézdí-Vásárhely közrendi és építészeti szabályrendeletei kiegészítés végett visszaküldettek, míg a házalási szabályrendelet jóváhagyatott.

Végül községi költségvetések, számadások s magánfelek ügyei tárgyalattak le s a közgyűlés déli 12 órakor véget ért.

Közgyűlés után Potsa József vendégszere ő asztalánál volt a bizottság egy része ebéden, melyen a főispán először emelt poharat király ő felségére és királyasszonyunk ő felségére. A felkészültöt a társaság állva hallgatta meg és hosszasan megéljenezte. Számos pohárköszöntő hangzó t ezután, melyek mindegyike a közügyek iránt való érdeklődésnek és barátságos összetartásnak volt élénk kifejezője.

### Az „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet közgyűlése.

(Vége.)

A titkári jelentést Nagy Károly igazgató jelentése követte az intézet belételeiről. Havalki teljesen ismeretlen volna is az árvaház belső életével s annak irányzásával: e jelentésből teljes tájékozást szerezhet mindezekről, valamint arról is, hogy az intézet vezetése Nagy Károly kezeiben biztosan lett elhelyezve egy év tized előtt. Mély elismeréssel adózott, természetesen, a közgyűlés a derék, a szakképzett igazgatónak, a kinek igen sok érdeme van az intézet hatalmas arányu fejlődésében.

Az iskolaszék jelentése lett ezután előterjesztve, mely ismét fényes elismerésben részesíté az igazgatót, egyetemben a szorgalmas tanító-nőkkel. Majd a vagyonkezelő-bizottság jelentését olvasta föl a bizottság jegyzője. Kiténik a jelentésből, hogy az intézet alapítókéje ma már meghaladta a 40,000 forintot; a tőke gyarapodásában, helyes kezelésében elvitáztatlanul nagy érdemeket szerzett bizottság tagjainak, névszerűt Dr. Bánffy Zsigmond elnök, Fejér Antal pénztár, ros, Ifj. Jakab István, K. Csizsár József, Kupán József, Benkő Gyula könyvelő s Nagy Károly jegyzőnek a közgyűlés nem is késétt köszönetet nyilvánítani. A számvizsgáló-bizottság jelentése szerint a számadás helyesen vezetettnek találtatott s ennek alapján a pénztáros, valamint a vagyonkezelő-bizottság a számadási kötelezettség terhe alól fölmentetett a szokott föntartással.

Ezután a segélyekről szóló jelentések olvastattak föl. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről 2000 frt, a földmívelési miniszterium részéről istálló-építési czímen 1000 frt, a kereskedelmi miniszterium részéről a nőipariskola céljaira 600 frt államsegély adatott; a vármegyei tanügyi alaptól 200 frt, az árvai gyámpénztári

— Ha talán a gyilkoló keservek után férfikorod delén jégge fagy szived; ha érzéketlen maradsz minden iránt, mi lelkesít, nagyra emel és nemesít; ha kihál benned a vágy, hajlam az érzékiség iránt; ha megszűnik a tetterő és mindaz, mi élvezet a pillanatnyi életben: akkor is tied maradok!... Ha talán ifjuságod hajnalán göröngyös föld fog takarni jeltelen sirodban, hol csak a kis madár sirja el fájo dalát, hol csak a bánatos ég hullat rád könnyeket, hogy kipótolja a sok szenvedést és egy élet reménytelenségét; ha e helyen — hol a szemek örök álomra lesznek zárva és az egykor hön dobogó kebel, hideg földdel takartan, sohasem fog többé emelkedni, ha az egykor dicső eszméket hirdető ajak néma lesz, ha e helyen, hol a halottak csendes birodalma, az enyészet és mulandóság kertje van — töltök egy napot, mely az általános mulandóságot hirdeti: első szerelmem esküjével fogadom, hogy halálodban is tied maradok!... Tied maradok örömben, bánatban, életben és halálban örökre!...

Mintha most is látná és érezné, hogy zokogva ráborul keblére és hóféhér kezeivel átöleli nyakát; s most is, mint akkor, azon gondolkozik, hogy mily megható ez ifju lány első szerelmében, miy szédítően mély e nőnek szerelme...

... A süvöltő szél meg-megmozdítja a mécses lángját, melybe most az ifju hosszasan belepillant.

tartalék-alapból 200 frt. K.-Vásárhely város részéről 100 frt, terménygyűjtés czimén 135 frt, társas-estélyből 146, a k.-vásárhelyi takarékpénztártól 100 frt, a Székely-egylettől 100 frt, s így összesen 4581 frt-ra megy az intézet elmúlt évi segélyezésének összege.

Több átirat s jelentés olvastatott föl ezután, melyeket kisebb fontosságuknál fogva fölösleges ismertetni.

De kötelességünk megemlékezni a közgyűlésnek még egy jelentős mozzanatáról, a mely a hála kifejezése volt két férfinak, a kik az intézetet kiváló támogatásban részesítették évek óta. Sokat, nagyon sokat köszönhet az árvaház Berzevitz Albert közoktatásügyi államtitkárának s Sára Tamás megyei árvaszéki elnöknek, kiket a közgyűlés, mély hálája jeléül, lelkes éljenzések közt tiszteletbeli alapító tagokká választott.

Még egy választást ejtett meg a közgyűlés, a Székely Málvin lemondásával megüresedett jegyzői tisztre Szabó József ifju tanitót választván meg, kiben az intézet bizonyára egy buzgó tisztviselőt nyert.

Végül a jegyzőkönyv hitelesítésére Székely Jánosné és M. Székely János igazgató fölkérte, a közgyűlés beáratott, hogy helyet adjon a másik intézet: a „Stephanie-menedékház” közgyűlésének.

## Különfélék.

— **Elöléptetés a keresk. miniszteriumban.** Ő felsége a miniszter előterjesztésére kinevezte Gyöngyösi János czimzetes miniszteri tanácsost valóságos miniszteri tanácsossá. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez.

— **Mulatság.** A kézdivásárhelyi olvasó-egyesület múlt hó 28-án szépen sikerült tombola estélyt rendezett. Az a jó hírnév, melyet a kaszinó estélyei rég idők óta bírnak, ezúttal is szép és válogatott közönséget hozott össze s a megjelenteknek alkalma nyílt egy kedélyes estét eltölthetni. Sok mulatságot okozott az érdekes nyeremény-tárgyakkal rendezett tombola és sok élvezetet a hajnalig tartó tánc. Az elért szép szellemi és anyagi sikerért a dicsőség Csiki József ügyvédet illeti, ki mint a bál elnöke igen buzgó munkálkodott a mulatság sikere érdekében.

— **Képviselői beszámoló.** Báró Szentkereszty Béla a kovásznai választókerület országgyűlési képviselője január 10-én fogja beszámolóját megtartani Kovásznán. A választókerület élénk érdeklődéssel néz a beszámolási aktus elé s a választók előkészületeket tesznek a népszerű képviselő ünnepélyes fogadására.

— **Időjárásunk** egészen tavasziasra fordult. Az új év első napja déli légáramlattal esőt hozott, mely elolvastotta az eddig hullott hó legnagyobb részét. A jó szánutnak s a kemény hidegnek vége van s ismét elkezdődtek ama enyhe idők, melyek

... A lág sárgás-vöröses világa sötét rémeket tüntet fel, melyek egy zavaros képpé folynak össze ... A szobában minden mozog, reszket és rángatózik ... Hideg borzongja át egész testét s elvándorog az ablaktól keskeny asztalához ...

... Nem emlékszik vissza már semmi egyébre. ... Csak azt a szörnyű valóságot tudja, hogy a hű bálvány, kinek szerelmében hitt és remélt: összetörte hitét, reményét és teljes életét; megcsalta és szétzúzta boldogságának fátyolképeit ... Minden enyészet, hervadás, mulandóság! ... Mily kínos a mai karácsony-est! ...

... Most egyedül áll a világon, nincs senkije elhagyatottságában ... Nem látja a káprázatos fényt, mely másokat karácsony napján eláraszt. A kis Jézus születésének napja rá nézve egy rideg nap, mely hideg szívének nem lehet gyógyító balzsama ... S hiába akar minden természetellenes csalást megkísérteni, melyel fájdalmait elűzze: nem tud többé az érzelem hullámaiból a képzelem tiszta aetherébe emelkedni, hol a szerelem forrósága felolvastja a csillogó és fagyasztó hóvirágokat, oda, hol a mosolygó kék egen az ég és örök tündöklést ígérő csillagok ragyognak, oda, hol az álmok, vágyak és hajlamok ezerszeresen tükrözik vissza a jövő boldogságot és a hol a hő szívnek egy dobba-

december havának első felében uralkodtak. A hőmérő az utolsó napokban csak éjjel sülyedett a fagypontra alá.

— **Halálozás.** Malcher József kereskedősegéd élete 21-ik évében folyó hó 2-án reggeli 3 órakor szívszélhűdés következtében meghalt. A korán elhunyt ifju halála széles körökben keltett részvétet. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz. Béke poraira!

— **Az influenza,** ez a modern téli betegség, mely az egész országban elterjedve, s mely némely helyeken mint veszélyes kór lép fel, mihozzánk még nem érkezett el. Ha igaz egyik fővárosi lap azon kijelentése, hogy az influenza ellen legjobb orvosság „disznótör”, akkor minálunk ez a betegség nem fog áldozatokat találni, mert itt az ilyenféle prezervatívákban ugyancsak nincs hiány.

— **Tűz.** Múlt számunkban említettük, hogy kovásznai ifj. Deák Károly községi bíró vajnafalvi telkén tűz ütött ki. Mint tudósítónk írja, a tűz keletkezésének okául a vigyázatlanságot mondják. Ugyanis a káros telkén egy jól jövedelmező korcsmahelyiség van, melyet egy elárulóval kezeltet. Az október 10-én történt megrendítő katasztrófa színhelyét képező síklón már régóta dolgoztak a gyulafalvi gyár intézősége, hogy azt jó karba hozza; de az a tengernyi munkásnép északára alig bírja magát elszállásolni, s úgy történt, hogy a leeggett istálló föléle alatt is zsufolásig szorogott a vidéki és távolabbi munkásnép egyik része. Azok ott, hiteles kutfők szerint, még tüzet is raktak a hideg éjeken s a karácsonyesti mulatozások közben valamelyik, elég vigyázatlannul és minden valószínűség szerint talán a bevett szesz miatt, nem ügyelt a tüzre, s az tápot kapván, a kár megtörtént. Reményünk van, — írja tudósítónk — hogy a gyulafalvi fűrészgár tulajdonosai, kiknek humanitása még ez ideig semmi kívánnivalót nem hagyott maga után, tekintettel lesznek a fent leírt körülményre s a munkásaik által okozott kárt, habár némiképp is, enyhíteni fogják. Elgondolható, hogy a kár elég tekintélyes összeget képvisel.

— **Lopások.** Kézdi-Polyán községében — mint onnan lapunknak írják — a karácsonyi ünnepek több lopás történt. Egyik gazdának 6 darab tyukját, egy másiknak egy pár csizmáját, egy asszonynak pedig egy véka gabonáját lopták el. Bélafalván szintén fordultak elő lopások. Felhívjuk ezen községek állapotaira az illetékes hatóság figyelmét.

— **Iparosaink és kereskedőink figyelmébe.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltektől iparos és kereskedői körök tudomására hozza, miszerint a nagyméltóságu kereskedelemügyi min. kir. miniszter ur intézkedése folytán a külföldi ajánlati tárgyalásokról szóló hirdetmények jövőben a „Központi Értesítő” mellékletét képező „Kereskedelmi Közlemények” című lapban közzé fognak tétetni és azok, a kik eme szállítások iránt érdeklődnek, az említett lapot a kereskedelmi muzeum útján megszerezhetik. Ő nagyméltósága egyuttal gondoskodott arról is, hogy az ily pályázatban részt venni szándékozó iparosok és kereskedők a kereskedelmi muzeum képviselőseit

nása az érzések végtelenébe viszi a kedély hullámaiba.

Egy hosszú tél az ő élete, melyre kikelet sohasem jó, melynek, ha meglebbenti hótakaróját, csakis a múlt év virágainak kóróit fogja alatta találni s az elvirult, szintelen virágokat, melyek illatot sohasem adnak többé ... Jóhet a természetben a télre szép tavasz, midőn a léget újra a virágok millióinak illata tölti el s midőn a természet újra visszavarázsolja bájait, midőn a sűrű ködöt napfény váltja fel, de ez az ő szívét sohasem fogja felmelegíteni ... De jóhet még egy karácsony-est, midőn a született Megváltó neki is meghozza ajándékát: a szabadító halált ...

... A mardosó fájdalom, melylyel szomorú emlékeit szíve sirja felett visszazokogta, végre tulcsigázza az ifjút; asztalára hajtja fejét és álomba merül ... Az ideges rángatások mutatják, hogy mily nyugtalan álma s hogy ott sem élvezve karácsony estét, hanem szíve ijesztő sirverme fölött zokog, hol a halál tavaszának rothadt virága terem.

... Kiderül az égből; a hold az egész tájat ezüstös fényvel hinti be; mindenre és mindenre omolnak sugarai, melyek megvilágítják az emberek keblét, a mezőt, a házak és templomok tetőit ... csak egy marad sötétben ... a szerencsétlen ifju szíve.

és ügynökségeit közbenjárás czéljából igénybe vehessék s ezek után felvilágosítást és utmutatást szerezhessenek. Ilyen képviselőiségek és ügynökségek Belgrádban, Szófiában, Szerajevóban, Bukarestben, Fiumében és Máltában, továbbá állandó kereskedelmi tudósítók Konstantinápolyban és Szalonikiban vannak. Ezen intézkedéseknek az a czélja, hogy hazai iparosaink keresésk fel mindazon külföldi piacokat, a melyeken fogyasztókat szerezhessenek. Ennélfogva felhívjuk az érdekeltektől figyelmét a külföldön kiírt ajánlati tárgyalásokra, és ajánljuk a fentemlített közegek közreműködésének ily czélokra való igénybevételét.

— **A hazai gépipar pártolása.** Több hazai gépgyáros azon panaszt terjesztette Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter elé, hogy a hazai megrendelők s különösen nagyobb malmok és nagyobb iparvállalatok sok esetben gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések beszerzésénél a külföldi gyártmányokat — dacára, hogy az ilyen hazai gyártmányok a külföldi termékekkel a versenyt minden tekintetben kiállják — előnyben részesítik, miáltal hazánk gépipara nélküli azon támogatást is, melyre természetesen számíthatna. A kereskedelemügyi miniszter ennélfogva felhívta a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a mikor kerületükben új gyár vagy ipartelep keletkezik, vagy egy már fennálló telep új gépekkel való felszerelése szükségessé válik, egész befolyásukkal hassanak oda, miszerint úgy egyesek, mint magánvállalatok, hazai iparunk fejlettségéről kellő tájékozást szerezve, szükségleteik beszerzésénél a hazai ipart kellő támogatásban és előnyben részesítsék.

— **Kritikus napok 1892-ben.** A jövő évre Falb a következő kritikus napokat jósolja: Első rendű kritikus napok január 29, február 28, április 26, május 26, szeptember 6; másodrendű kritikus napok: február 12, március 13, április 12, június 24, augusztus 8, augusztus 22, szeptember 21, harmadrendű kritikus napok: január 14, május 11, június 10, július 23, november 10, december 19. A legerősebb kritikus nap március 28-án lesz.

## 43-ik közlemény

a kézdivásárhelyi „Stephanie” menedékház 1892-ik évi élelmészének részbeni fedezésére eszközölt gyűjtésről.

Sáska Antalné 1 frt 20 kr. Id Kupán Józsefné Minorita konvent, Turóczy László 50—50 kr. Török Sándorné, Gábor Janka, Csizsár Imréné, Kovács János cipész, id. Jancsó Mózes, Kovács Daniné, ifj. Jancsó Mózes keresk., Pongrácz Ilona, Várnai Sándor, Hankó Daniné, Gyárfás Miklósné, Barthos Károly 40—40 kr. Bándi István, Szöcs Mózes keresk., özv. Nagy Mózesné, Szabó Istvánné, dr. Szacsavay Gyuláné 30—30 kr. Elekes Béláné 26 kr. Gál Gáspár, Csenedő-örs, Piblinger Viozéné, Feil Edéné, Jancsó Géza, W. F., Mágóri Sándor, Csizsár Dénes, Benedek Béla, Szotyori János, Szabó Mózes lakatos, Török János, Dénes Lajos 20—20 kr. Szöcs Józsefné Mágóri Ilona 15 kr. Binder Lajos 14 kr. Pitroff Lajosné, Jancsó Sándor, Tóth László, Politzer Rudolf, ifj. Baka István, Tompos István, Székely Viktória, Gyárfás Krizsna, Bod Géza, özv. Szöcs Mózesné, Nyujtód Krizsna, Róza, Jancsó József csizm., Turóczy Mihály, Jancsó Sámuel szöcs, Mágóri Anna, Rácz Jánosné, Kovács József, Nagy Bálint, Ritter Ignác, Tusa János, Keul Auguszt, Vilikó György, Szász Dénes, Zajzon Lázárné, Mátyus Lászlóné, Nagy Antal, Szász Károly, Jancsó Zakariás 10—10 kr. Fekete Márton 8 kr. Csegezi Vilma, Grüngeged Piroksa, Knauz Ilona, Martini Katalin 5—5 kr. Fekete Ferenczné 4 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók a munkaképtelen öregek nevében kifejezett hálás köszönetüket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. december hó.

Br. Szentkereszty Stephanie,  
elnök.  
Vajna Károly,  
jegyző.

## Piaczi árak.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. december 31-én.

|               |                  |              |
|---------------|------------------|--------------|
| Buza (tisztá) | hektóliterenként | 8 frt 40 kr. |
| „ (elegy)     | „                | — frt — kr.  |
| Rozs (tisztá) | „                | 6 frt 40 kr. |
| „ (elegy)     | „                | — frt — kr.  |
| Arpa (tisztá) | „                | 4 frt 80 kr. |
| „ (elegy)     | „                | — frt — kr.  |
| Zab           | „                | 2 frt 75 kr. |

